

Sosyal Medyanın Öğrencilerin Aile İletişimi ve Sosyal Yaşantısı Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi ve Analizi

Examining the Effects of Social Media on Students' Family Communication and Social Life

ÖZET

Günümüzde sosyal medya platformlarının gençler üzerindeki etkisi, aile içi iletişimi önemli ölçüde etkilemektedir. Bu araştırma, sosyal medya kullanımının lise öğrencilerinin aile içi iletişimi ve sosyal ilişkileri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında BTSO Ali Osman Sönmez Sosyal Bilimler Lisesi'nde öğrenim gören 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğrencilerinden rastlantısal örnekleme yöntemiyle seçilen 212 öğrenci, araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Veriler, Demir (2016) tarafından geliştirilen "Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği" kullanılarak toplanmış ve SPSS 27 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerinde olumsuz etkiler yarattığını göstermektedir. Özellikle sosyal medya kullanım süresi arttıkça, aile içi iletişimde bir azalma olduğu tespit edilmiştir. Sınıf düzeyi, sosyal medya kullanım süresi gibi değişkenlerin bu etkiyi nasıl şekillendirdiği analiz edilmiştir. 12. sınıf öğrencilerinin sosyal medya kullanımının, diğer sınıf düzeylerine göre aile içi iletişim üzerindeki etkisinin daha belirgin olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, sosyal medyanın aile içi iletişim üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla, aile ve okul düzeyinde eğitim programları ve stratejilerin geliştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, ailelerin ve eğitimcilerin, öğrencilerin sosyal medya kullanımını daha bilinçli bir şekilde yönetmelerine yardımcı olacak rehberlik ve destek çalışmalarının önemine dikkat çekilmektedir. Bu tür önlemler, gençlerin sağlıklı sosyal ilişkiler kurmalarına ve aile içi bağlarını kuvvetlendirmelerine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya, aile içi iletişim, sosyal problemler,

ABSTRACT

This study explores the effects of social media use on high school students' family communication and social relationships. A sample of 212 students from grades 9 to 12 at BTSO Ali Osman Sönmez Social Sciences High School was randomly selected for the 2023-2024 academic year. Data were gathered using Demir's (2016) "Scale for Determining the Impact of Social Media Use on Family Communication" and analyzed with SPSS 27. The findings reveal that increased social media use correlates with a decline in family communication. Specifically, the longer students spend on social media, the less they engage in family interactions. This effect was particularly significant among 12th-grade students, suggesting that older students may experience a stronger disconnect from their families due to their social media habits. In response to these results, the study recommends implementing educational programs and strategies in both family and school settings to address the negative impact of social media. Additionally, it emphasizes the need for guidance to help parents and educators promote more mindful social media use, thereby fostering healthier relationships among students and improving family communication.

Keywords: social media, family communication, social problems.

GİRİŞ

Çağımızda yaşanan teknolojik ilerlemeler, insan hayatını çeşitli şekillerde etkileyerek kendini göstermektedir. Her geçen gün yenilenen yapısı ve yaşamı kolaylaştırıcı etkisiyle, internet günümüzde insanlığın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İnternet, eğlence, araştırma, günlük sorumlulukların yerine getirilmesi (fatura ödemeleri, bankacılık işlemleri, aidat ödemeleri gibi) ve alışveriş gibi birçok ihtiyacı karşılayan çok yönlü bir yapıya sahiptir (Taş, Eker, & Anlı, 2014). Bu bağlamda, internetin sunduğu çok amaçlı özellikler, bireylerin hayatını kolaylaştırmak ve çeşitli günlük aktivitelerini hızlandırmak adına önemli bir araç olmuştur.

Sosyal medya, günümüzde gençler arasında yaygın olarak kullanılan bir iletişim aracıdır. Bu durum, öğrencilerin aileleriyle olan iletişim dinamiklerini etkileyebilir. Gençler, sosyal medya platformları üzerinden arkadaşlarıyla, dış dünya ile bağlantı kurarak sosyal ilişkilerini sürdürme ve paylaşım yapma imkanına sahiptir. Ancak, bu sanal iletişim araçlarının aile içi iletişimi nasıl etkilediği ve bu etkilerin aile bağlarını nasıl şekillendirdiği konusu önemli bir araştırma konusudur.

Sosyal medya kullanımının aile iletişimine olan etkisini anlamak için çeşitli faktörler göz önüne alınmalıdır. Bu faktörler arasında gençlerin sosyal medya kullanım süresi, tercih ettikleri platformlar, aile içindeki iletişim tarzları ve bu platformlardaki etkileşim biçimleri yer almaktadır. Bu bağlamda gerçekleştirilecek araştırma, sosyal medya

Sevil Özkan Gültekin¹
Şükri Ada²
Hale Gönenç³

How to Cite This Article

Özkan Gültekin, S., Ada, Ş. & Gönenç, H. (2024). "Sosyal Medyanın Öğrencilerin Aile İletişimi ve Sosyal Yaşantısı Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi ve Analizi", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 10(6): 822-831. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14249924>

Arrival: 23 October 2024

Published: 30 November 2024

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Bursa, Türkiye

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Bursa Ahmet Yesevi Anadolu Lisesi, Bursa, Türkiye

³ Öğretmen, Bursa Modern Bahçe Şehir Koleji, Bursa, Türkiye

kullanımının aile içi iletişimi nasıl şekillendirdiğini daha iyi anlamamıza ve gençler ile aileleri arasındaki iletişimi geliştirmeye yönelik stratejiler geliştirmemize yardımcı olacaktır. Sosyal medyanın aile içi iletişim üzerindeki etkileri, gençlerin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarıyla sıkı bir bağ içerisinde. Gençlerin sosyal medya platformlarına yönelmeleri, akranları ve dış dünya ile etkileşim kurma ihtiyacından kaynaklanabilir. Ancak, bu sanal platformlar, aileleriyle olan yüz yüze iletişimin yerini alabilir ve gençler arasında aile içi etkileşimi azaltabilir. Özellikle gençlerin sosyal medyada geçirdikleri süre, aileleriyle kaliteli zaman geçirmelerini engelleyebilir. Ayrıca, gençlerin tercih ettiği sosyal medya platformları, aile içindeki iletişim tarzını etkileyebilir; bazı durumlarda sanal iletişim, yüz yüze iletişimin yerini alabilir ve bu da aile içi bağları zayıflatabilir. Bu noktada, gençlerin sosyal medya kullanımının aile içi iletişim dinamiklerini nasıl etkilediğini daha iyi anlamak ve bu etkileşimi güçlendirmek üzere stratejiler geliştirmek önemlidir. Bu bağlamda, ailelerin gençlerin sosyal medya kullanımını dengelemeleri ve açık iletişim kanalları kurmaları, aile içi iletişimi güçlendirebilir ve olumlu bir etki yaratabilir.

Yapılan araştırmalar, ergen yaş grubunun sosyal ağlarda yoğun bir şekilde vakit geçirdiğini ve sosyal medya platformlarının gençlerin yaşamlarında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Otar & Argın, 2014). Özellikle, sosyal medya platformları, ergenlerin ilgisini kolayca çektiği için gençler arasında internet kullanım süresinde artış ve buna bağlı olarak yaşadıkları sorunlarda bir artış gözlemlenmektedir (Ceyhan, 2011). Bu durum, araştırmacıların odak noktasını ergenlerin internet kullanımına ve bu kullanımın potansiyel olumsuz etkilerine yönlendirmelerine neden olmaktadır (Günlü & Ceyhan, 2017).

Bahar'ın (2018) ifadesine göre, sosyal medyanın bireylere sağladığı görece özgürlük ortamı, kontrol dışında kullanıldığında suç işleme unsurlarını beraberinde getirebilmektedir. Bu durum, çeşitli alanlarda farklı sonuçları doğurabilmektedir. Profesyonel suçluların yanı sıra, bazı kullanıcılar gerçekleştirdikleri eylemlerin suç olduğunu bilmemeleri nedeniyle hukuka aykırı faaliyetlerde bulunarak, verilerin ele geçirilmesi, iftira, özel hayatın gizliliğini ihlal gibi bir dizi bilişim suçunu işlemektedir.

Ayrıca, ebeveyn kontrolünden uzak ve denetimsiz sosyal medya kullanımıyla ilgili olarak, bazı çocuklar sanal ortamda kandırılabilir ve bu durum zaman zaman cinsel taciz, müstehcenlik, kaçırılma ve cinsel saldırılara kadar varan suçların mağduru olabilmektedirler (Cihan & Yıldız, 2020). Cerrah (2002) ise, yasalarla denetlenemeyen internetin bireyin fiziksel ve ruhsal sağlığı üzerinde olası olumsuz etkilere neden olabileceğini ve bu durumun ilk aşamada bireysel, ancak daha sonra kurumsal ve toplumsal barışı tehdit eden sonuçlara yol açabileceğini belirtmektedir.

Yapılan araştırmalara göre, internet ve sosyal medya kullanımı dünya genelinde hızlı ve ciddi bir artış göstermiş, günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bireylerin sosyal, profesyonel ve diğer hayat alanlarında maddi ve manevi açıdan etkilenmelerine neden olmaktadır. Bu etkilerin bir kısmı olumlu olabilirken, bazıları negatif olarak gözlemlenmektedir. Özellikle, sosyal medyanın yanlış veya amacı dışında kullanılması, bireylerde bağımlılık haline gelebilen önemli negatif etkilerden biridir (Kırcaburun, 2017).

1990'lı yılların başlarında dünyaya yayılan ve hızla küresel bir gerçeklik haline gelen internet, günümüzde insan yaşamının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, hane internet erişim imkânı ve bireylerde internet kullanımı 2012 yılından bu yana sürekli artmıştır. 2023 itibarıyla, hanelerde internet erişim imkânı %95,5, internet kullanan birey oranı ise %87,1'e yükselmiştir. Özellikle ele aldığımız 16-24 yaş aralığındaki örneklemde internet kullanım oranı 2011'de %65,8 iken, 2023'te %96,6 olarak belirlenmiştir. İnternet kullanımının özel amaçları arasında ise iletişim araçlarından sonra %86,8 ile sosyal medya kullanımı önemli bir yer tutmaktadır (Türkiye İstatistik Kurumu, 2023). Bu verilere dayanarak yıllar içinde internet ve sosyal medya kullanımının arttığı görülmektedir.

Sosyal medya, her yaştan ve her kültürden insanı bir araya getiren bir mecra olarak günümüzde yaygın olarak kullanılmaktadır. Kullanıcılarına alışveriş, haber alma, bilgilenme ve eğlenme gibi birçok olanak sağlayan sosyal medya, Türkiye'de de genç nüfustan orta yaşlı ve yaşlı bireylere kadar geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Sosyal medya platformları, kullanıcıları arasında etkileşimi artırmak ve daha fazla zaman harcatmak adına sürekli güncellemeler ve sistem iyileştirmeleri yaparak çeşitli işlevler sunmaktadır. Bu nedenle bireylerin sosyal medya platformlarında geçirdiği süreler artmıştır. Ancak, bu durumun bireyleri dış dünyadan uzaklaştırarak popüler kültürün sunduğu gerçeklikle baş başa bıraktığı gözlemlenmiştir.

Sosyal medyanın bireyler üzerindeki etkileri, özellikle genç bireyler bağlamında önemli bir konudur. Türkiye'de genç nüfusun sosyal medya kullanım amaçları ve süreleri eğitim düzeyi ve yaşlarına bağlı olarak değişmekle birlikte, genellikle eğlence, iletişim ve güncel olayları takip etme gibi amaçlar ön plandadır (Onarman & Vardarlier, 2021). Sosyal medya kullanımının başladığı yaş 13 olsa da ebeveyn denetimsizliği nedeniyle daha küçük yaşlardaki çocuklar da sosyal medya kullanabilmekte ve bu yapay gerçeklikten etkilenmektedir. Lise çağındaki gençler ise sosyal medyaya daha fazla zaman ayırarak eğitim ve sosyal ilişkilerini etkileyebilmektedir. Bir araştırmaya göre, lise

öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyi orta seviyede olup, yaşamlarının büyük bir bölümünü sosyal medya üzerinden geçirdikleri gözlemlenmiştir (Deniz & Hülür, 2016). Ülkemizde genç nüfusun günlük internet kullanım süresi RTÜK'ün 2022 yılındaki Gençlerin Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması'na göre 4 saat 37 dakika olarak belirlenmiş ve gençlerin %94,6'sının sosyal medya hesabına sahip olduğu ortaya konmuştur (RTÜK, 2022).

Bu bulgular doğrultusunda, sosyal medya kullanımının genç bireyler üzerindeki olumsuz etkilerini daha iyi anlamaya ve bu etkileri en aza indirmeye yönelik çalışmaların önemi bir kez daha ortaya konulmaktadır. Bu araştırma, gençlerin sosyal medya kullanımı ile aile içi iletişim dinamikleri arasındaki ilişkiyi derinlemesine analiz etmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen sonuçlar, ailelerin genç bireylerin sosyal medya kullanımını daha bilinçli bir şekilde yönetmelerine ve aile içi iletişimi güçlendirmelerine yönelik önerilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Teknolojik ilerlemelerin hızla devam ettiği çağımızda, internet ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması, bireylerin günlük yaşamlarını derinden etkilemektedir. İnternet, geniş bir iletişim ağı ve bilgi kaynağı olarak hayatımıza girdiği gibi, sosyal medya platformları da özellikle gençler arasında önemli bir iletişim aracı haline gelmiştir. Ancak, bu kullanımın aile içi iletişim dinamikleri üzerindeki etkileri incelenmeye değer bir konudur. Araştırmalar, gençlerin sosyal medya kullanımının aileleriyle olan iletişimlerini etkileyebileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, gençlerin sosyal medya tercihleri, kullanım süreleri ve aile içindeki iletişim tarzları gibi faktörlerin detaylı bir şekilde araştırılması, aile içi iletişimi güçlendirmek adına önemli stratejilerin geliştirilmesine olanak sağlayabilir.

Öte yandan, internet ve sosyal medya kullanımının bireyler üzerindeki genel etkileri incelendiğinde, bu teknolojilerin olumlu ve olumsuz yönlerinin bulunduğu görülmektedir. Pozitif etkiler arasında bilgiye hızlı erişim, iletişim kolaylığı ve eğlence gibi unsurlar bulunurken, aşırı kullanımın getirdiği olumsuz sonuçlar da dikkat çekmektedir. Bağımlılık, özel hayatın gizliliğinin ihlali, sanal suçlar gibi sorunlar, dikkat çeken negatif etkiler arasındadır. Dolayısıyla, teknolojinin sağladığı avantajların daha etkili ve bilinçli bir şekilde kullanılması, aile içi iletişimde dengeyi sağlamak ve gençlerin sosyal medya kullanımını kontrollü bir şekilde yönlendirmek önemli bir hale gelmektedir.

Sosyal medya platformları, günümüzde milyonlarca insanın bağlantı kurduğu, içerik paylaştığı ve etkileşimde bulunduğu dijital alanlardır. Bu platformların tarihi, internetin evrimiyle paralel olarak gelişmiş ve kullanıcıların iletişim biçimlerini kökten değiştirmiştir. İlk sosyal medya platformlarından biri, 1997 yılında kurulan Six Degrees'tir. Bu platform, kullanıcıların profillerini oluşturmasına ve diğer kullanıcılarla bağlantı kurmasına izin veren temel özelliklere sahipti. Ancak, Six Degrees'in kapanmasıyla birlikte, sosyal medya dünyası için gerçek patlama 2000'li yılların başında yaşandı.

2004 yılı, sosyal medya platformları için bir dönüm noktasıydı. Bu yıl, Facebook'un kurulmasıyla birlikte sosyal medyanın popülerliği hızla arttı. Mark Zuckerberg tarafından Harvard Üniversitesi'nde başlatılan Facebook, öğrenciler arasında başlayan bir ağ olarak başladı ve zamanla diğer üniversiteler ve dünya genelindeki kullanıcılara açıldı. Facebook'un yükselişi, sosyal medya platformlarının toplulukları bir araya getirme ve kişisel bağlantıları güçlendirme potansiyelini ortaya koydu. Ardından, Twitter (2006), Instagram (2010) ve Snapchat (2011) gibi platformlar da benzer başarıları elde etti. Bu platformlar, farklı içerik türlerini ve iletişim biçimlerini destekleyerek sosyal medyanın çeşitlenmesine katkı sağladı. Sosyal medya platformlarının tarihi, sürekli bir yenilik ve evrimleme süreci içinde devam etmektedir, çünkü teknolojik gelişmeler ve kullanıcı ihtiyaçlarına yanıt verme çabaları devam etmektedir.

Araştırma Problemi

BTSO Ali Osman Sönmez Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım tercihleri ve buna bağlı olarak aile içi yaşanan durumların farklı değişkenlere göre inceleyerek ve farlılığın var olup olmadığını tespit etmek olarak belirlenmiş ve aşağıdaki alt problemler incelenmiştir.

Araştırmanın Alt Problemleri

- 1.Cinsiyete,
- 2.Aile bireyleri sosyal medya uygulamalarını kullanma durumuna,
- 3.Anne Eğitim Durumuna,
- 4.Baba Eğitim Durumuna,
- 5.En çok kullandığınız sosyal medya uygulamasına,
- 6.Gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süreye göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, sosyal medya kullanımının lise öğrencilerinin aile içi iletişimi ve sosyal ilişkileri üzerindeki etkilerini bilimsel olarak incelemektir. Bu çerçevede, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim dinamiklerini nasıl etkilediği, bu etkileşimde hangi faktörlerin belirleyici olduğu ve bu etkilerin potansiyel sonuçları sistematik bir şekilde analiz edilecektir. Çalışma, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerindeki etkilerini derinlemesine kavramayı amaçlamakta olup, bu alanda mevcut olan bilimsel literatüre önemli bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Araştırma, özellikle sınıf düzeyi, ebeveynlerin eğitim düzeyi, en çok kullanılan sosyal medya platformları, ailenin sosyal medya kullanım durumu ve günlük sosyal medya kullanım süresi gibi faktörleri içeren öğrenci profillerini ele alarak sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerindeki değişken etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma sonuçları, gençlerin sosyal medya kullanımının aile iletişimine etkisi üzerine daha fazla kavrayış sağlayacak ve eğitimciler, aileler ve toplumun bu konudaki bilinçli stratejiler geliştirmesine katkıda bulunacaktır.

İnsan, doğası gereği sosyal bir varlık olarak iletişim kurma ihtiyacını hisseder ve teknolojinin sunduğu imkanlar içinde sosyal medya araçları, bu iletişimi gerçekleştirmek için sıklıkla tercih edilmektedir. Ancak, sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, insanlar arasında sosyal medya bağımlılığı kavramı da gündeme gelmiştir. Bu bağımlılık üzerine yapılan araştırmalara genellikle üniversite düzeyinde odaklanılmış olup, literatürde cinsiyet, yaş, sosyal medya kullanım süresi gibi değişkenlerin incelendiği çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışma ise sosyal medya bağımlılığı üzerindeki etkileri genç nesilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ergenlerle gerçekleştirilen bu çalışma, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne-baba eğitim durumu, ailenin sosyal medya kullanma durumu, günlük sosyal medya kullanım süresi ve en sık kullanılan sosyal medya uygulaması gibi çeşitli faktörleri kapsayarak, alandaki literatüre geniş bir perspektif sunmayı hedeflemektedir. Araştırma, gençlerin sosyal medya kullanımı üzerindeki etkilerini daha iyi anlamamıza ve bu alandaki bilgi birikimine katkıda bulunmamıza yardımcı olacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, lise çağındaki gençlerin sosyal medya kullanımının aşırılığının, öğrencilerin aile içi iletişimi ve sosyal yaşantısı üzerindeki etkilerini inceleyerek ortaya çıkan problemleri tespit etmeyi ve çözüm yolları önermeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma nicel bir çalışma olup betimsel çalışma olarak değerlendirilmektedir. Betimleyici araştırma modeli, geçmişteki veya halen devam eden bir durumu mevcut haliyle betimlemeye çalışan bir araştırma yöntemidir (Karasar, 2020).

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmamızın örnekleme BTO Ali Osman Sönmez Sosyal Bilimler Lisesinde öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 212 öğrenci ve bu öğrencilerin öğrenim görmekte olduğu Hazırlık sınıfı,9., 10.,11. ve 12. sınıflardır.

Tablo 1: Araştırma Örneklemindeki Öğrencilerin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

	Değişken	f	%
Cinsiyet	Kız	119	56,1
	Erkek	93	43,9
Aile bireyleri sosyal medya uygulamalarını kullanıyor mu?	Evet	204	96,2
	Hayır	8	3,8
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	42	19,8
	Ortaokul	25	11,8
	Lise	71	33,5
	Ön lisans	27	12,7
	Lisans ve üstü	47	22,2
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	16	7,5
	Ortaokul	15	7,1
	Lise	87	41,0
	Ön lisans	35	16,5
	Lisans ve üstü	59	27,8
En çok kullandığınız sosyal medya uygulaması	Instagram	118	55,7
	Twitter	14	6,6
	Facebook	1	0,5
	Tiktok	30	14,2
		2	0,9
	Snapchat	47	22,22
Gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süre	1 saat ve altı	27	12,7
	2 saat	62	29,2
	3 saat	63	29,7

Sınıf Düzeyi			
	4 saat	38	17,9
	5 saat ve üstü	22	10,4
	Hazırlık	43	20,3
	9.Sınıf	41	19,3
	10.Sınıf	58	27,4
	11.Sınıf	54	25,5
	12.Sınıf	16	7,5

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunun %56,1'i (n=119) kız öğrencileri, % 43,9'u (n=93) erkek öğrencileri, % 20,3'ü (n=43) Hazırlık sınıfı, %19,3'ü (n=41) dokuzuncu sınıf öğrencileri, %27,4'ü (n=58) onuncu sınıf öğrencileri, %25,5'i (n=54) on birinci sınıf öğrencileri, % 7,5'i (n=16) on ikinci sınıf öğrencileri, anne eğitim düzeyi; ilkökul mezunu, % 19,8'i (n=42) ortaokul mezunu, % 11,8 'i (n=25) lise mezunu, % 33,5'i (n=71) ön lisans mezunu, %12,7'si (n=27) lisans ve üstü mezunu, %22,2'si (n=47), baba eğitim düzeyi; ilkökul mezunu, %7,5'i (n=16) ortaokul mezunu, %7,1'i (n=15) lise mezunu, %41'i (n=87) ön lisans mezunu, %16,5'i (n=35) lisans ve üstü mezunu, % 27,8'i (n=79), en çok kullandığımız sosyal medya uygulaması; % 55,7'si (n=118) intagram, % 6,6'sı (n=14) twitter, % 0,6'sı (n=1) facebook, %14,2'si (n=30) tiktok, %0,9'u (n=2) snapchat, %22,2'si (n=47) youtube, gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süre; %12,7'si (n=27) 1 saat ve altı, %29,2 (n=62) 2 saat, %29,7'si (n=63) 3 saat, %17,9'u (n=38) 4 saat, %10,4'ü (n=22) 5 saat ve üstü, aile bireyleri sosyal medya uygulamalarını kullanıyor mu? %69,2'si (n=204) evet, %3,8'i (n=8) hayır cevabına sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada bireylerin demografik bilgilerine "Kişisel Bilgi Formu" aracılığıyla ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sosyal medya kullanımı ile aile iletişimine olan etkisini ölçmek için "Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçme araçlarına ait açıklamalar aşağıda belirtilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Öğrencilerin demografik bilgilerini ortaya koymak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan formdur. Bu çalışma da uygulanan kişisel bilgi formunda öğrencilerin cinsiyeti, sınıf düzeyi, anne-baba öğrenim durumu, aile bireyleri sosyal medya uygulamalarını kullanma durumu, en çok kullandığımız sosyal medya uygulaması ve gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süre bilgilerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır.

Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği

Demir (2016) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi ölçmek amacıyla geliştirilmiş ve öğrencilerin aile ilişkilerinin sosyal medya kullanım düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmıştır. Ölçeğin oluşturulmasında dördümlü Likert tipi ölçek temel alınmıştır. Ölçek maddelerinin oluşturulmasında 40 öğrenci ile birebir yapılan sosyal medya kullanımlarına bağlı olarak ortaya çıkan aile içi sorunları konu alan görüşmeler etkili olmuştur. Bu görüşmelerde öğrencilerin ortaya sunduğu görüşler maddeleştirilerek 18 maddelik bir ölçeğe dönüştürülmüştür. Ölçeğin güvenilirlik katsayısını belirlemek için Cronbach Alfa yöntemi kullanılmış ve güvenilirlik katsayısı 0,84 olarak belirlenmiştir (Demir, 2016) .

Araştırma Verilerin Toplanması

Araştırmanın yürütülmesinde zaman ve maliyet tasarrufu sağlamak amacıyla, veri toplama süreci Google Forms üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmış ve katılımcılara çevrimiçi olarak ulaşılarak, veri toplama aracı bu platformda sunulmuştur. Veri toplama aracı, demografik bilgiler ve ölçek soruları olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik özellikleri değerlendirilmiştir. Bu bölümde yer alan sorular cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumu, aile bireylerinin sosyal medya kullanımı, en sık kullanılan sosyal medya uygulaması ve gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süre gibi değişkenleri içermektedir. İkinci bölümde ise, Demir (2016) tarafından geliştirilen "Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek, katılımcıların sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile aile içi iletişim üzerindeki etkileri arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışma kapsamında, BTO Ali Osman Sönmez Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerine "Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği" uygulanmıştır. Bu ölçek, Demir (2016) tarafından geliştirilmiş olup, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerindeki etkilerini ölçmeyi amaçlayan bir veri toplama aracıdır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik özellikleri değerlendirilmiştir. Demografik bilgiler arasında cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumu, aile bireylerinin sosyal medya kullanıp kullanmadıkları, en çok kullanılan sosyal medya platformu ve günlük

sosyal medya kullanım süresi yer almaktadır. İkinci bölümde ise, Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeği'ne yönelik sorular yer almıştır. Bu sorular, öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının aile içi iletişim üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Veri toplama süreci, katılımcıların gönüllü olarak yer aldığı Google Forms platformu aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler, SPSS 27 (Statistical Package for Social Science) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analizi sürecinde, katılımcıların demografik özelliklerini tanımlamak amacıyla betimsel istatistiksel analizler uygulanmış; frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları hesaplanmıştır. Cinsiyet ve aile bireylerinin sosyal medya kullanıp kullanmadıkları değişkenlerinin analizinde Mann-Whitney U testi uygulanmıştır; bu test, iki bağımsız grup arasındaki farkları değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumu, en çok kullanılan sosyal medya platformu ve günlük sosyal medya kullanım süresi gibi çok kategorili değişkenler için ise Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Bu test, üç veya daha fazla bağımsız grup arasındaki farkları analiz etmek için tercih edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Bursa Osmangazi ilçesinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 212 öğrenci ile sınırlıdır. Araştırmanın örneklemini, yalnızca bu okulda öğrenim gören Hazırlık sınıfı, 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğrencilerini içermektedir. Bu nedenle, araştırma sonuçlarının genellenebilirliği sınırlıdır ve farklı coğrafi bölgelerde veya farklı okul türlerinde benzer sonuçlar elde edilemeyebilir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, Bursa Osmangazi ilçesinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi değerlendirmek amacı ve alt amaçları doğrultusunda elde edilen verilere ilişkin bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

Demografik özellikler ve Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini Belirleme Ölçeğine ilişkin Mann Whitney U ve Kruskal Wallis-H testi bulguları;

Tablo 2: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini ile Cinsiyet ve Aile Bireyleri Sosyal Medya Uygulamalarını Kullanma Durumu Değişkenlerine İlişkin Mann Whitney U-testi Sonuçları

Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisi	Cinsiyet	N	\bar{X}	S.S	U	P				
	Kız	Kız	119	102,10	0,49	5010,000	0,237			
		Erkek	93	112,13						
	Evet	Aile Bireyleri	204	105,63				0,19	638,000	0,295
		Sosyal Medya Uygulamalarını Kullanıyor mu?	8	128,75						

Tablo 2'de sunulan bulgulara göre, sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi, cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U=5010,000$, $p=0,237$). Ancak, erkek öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisine ilişkin puanlarının ($=112,13$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi, aile bireylerinin sosyal medya uygulamalarını kullanma durumuna göre de anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U=638$, $p=0,295$).

Tablo 3: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisini ile Sınıf Düzeyi, Anne Eğitim Durumu, Baba Eğitim Durumu, En Çok Kullandığımız Sosyal Medya Uygulaması ve Gün İçerisinde Sosyal Medyaya Ayrılan Süreye İlişkin Kruskal Wallis H-testi Sonuçları

Sosyal Medya Kullanımının Aile İletişimine Etkisi	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	X2	P	
	Hazırlık	Hazırlık	43	122,97	10,37	0,03
		9.Sınıf	41	104,39		
		10.Sınıf	58	108,99		
		11.Sınıf	54	86,73		
		12.Sınıf	16	125,34		
	Anne Eğitim Durumu	İlkokul	42	98,67	4,24	0,37
		Ortaokul	25	112,72		
		Lise	71	103,44		
		Ön lisans	27	96,69		
		Lisans ve üstü	47	120,45		
	Baba Eğitim Durumu	İlkokul	16	106,31	4,94	0,29
		Ortaokul	15	111,57		
		Lise	87	107,48		
		Ön lisans	35	88,61		
		Lisans ve üstü	59	114,43		
	En Çok Kullandığımız Sosyal Medya Uygulaması	Instagram	118	105,15	7,68	0,17
		Twitter	14	110,57		
		Facebook	1	46,00		
	Snapchat	30	88,47			

	Youtube	2	72,25		
Gün İçerisinde	1 saat ve altı	27	146,54		
Sosyal	2 saat	62	118,70	28,21	0,001
Medyaya	3 saat	63	102,11		
Ayrılan Süre	4 saat	38	91,12		
	5 saat ve üstü	22	62,11		

Tablo 3'teki bulgulara göre, öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($X^2=10,37$, $p=0,03$). Bununla birlikte, baba eğitim durumu ile sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi ($X^2=4,94$, $p=0,29$) ve anne eğitim durumu ile sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi ($X^2=4,24$, $p=0,37$) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Ayrıca, en çok kullanılan sosyal medya uygulaması ile sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi arasında da anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir ($X^2=7,68$, $p=0,17$). Ancak, gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süre ile öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($X^2=28,21$, $p=0,001$).

Sonuçlara göre, 12. sınıf öğrencilerinin sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisine ilişkin puanlarının diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Anne ve baba eğitim durumu lisans ve üstü olan grupların ortalama puanlarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. En çok kullanılan sosyal medya uygulaması olarak Twitter'ı tercih eden öğrencilerin ortalama puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, gün içerisinde sosyal medyaya bir saat veya daha az süre ayıran öğrencilerin ortalama puanlarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada elde edilen bulgular, sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkilerine ilişkin önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Bulgular, öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile içi iletişime olan etkisinin çeşitli demografik ve sosyal faktörlere göre farklılık gösterebileceğini göstermektedir.

Cinsiyete göre yapılan analizler, sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisinde anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Bu bulgu, cinsiyetin sosyal medya etkileşimleri ile aile içi iletişim arasındaki ilişkide belirleyici bir faktör olmadığını göstermektedir. Literatürdeki bazı çalışmalar da bu bulguyu destekler nitelikte olmakla birlikte, cinsiyetin etkisinin farklı sonuçlar verdiği çalışmalarda bu ilişkinin daha ayrıntılı incelenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Sosyal medya kullanımının aile içi iletişime etkisi değerlendirildiğinde, erkek öğrencilerin puanlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, erkek öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile içi iletişime olan etkisi konusunda daha olumlu bir deneyim yaşadığını veya bu konuda daha olumlu bir algıya sahip olduğunu düşündürmektedir. Ancak, bu bulgu sosyal medya kullanımının genel etkileri açısından daha geniş çaplı araştırmalarla yeniden değerlendirilmelidir.

Aile bireylerinin sosyal medya kullanma durumuna göre yapılan analizlerde, sosyal medya kullanımının aile içi iletişime etkisi açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgu, aile bireylerinin sosyal medya kullanımının, aile içi iletişim üzerindeki etkisinin belirgin olmadığını göstermektedir. Literatürdeki benzer çalışmalar da bu bulguyu desteklemekte olup, aile içi iletişimin sosyal medya kullanımından bağımsız olarak şekillenebileceği söylenebilir.

Öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile iletişimine etkisi, sınıf düzeyi, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu gibi demografik faktörler açısından incelenmiştir. Özellikle, 12. sınıf öğrencilerinin sosyal medya kullanımının aile içi iletişime etkisi puanlarının diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, sosyal medya kullanımının öğrencilerin gelişim aşamalarına göre farklı etkiler yaratabileceğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, ebeveynlerin eğitim düzeyinin bu etkileşimde belirleyici bir rol oynamadığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, bazı çalışmalarda ebeveyn eğitiminin etkisini destekleyen sonuçlarla çelişebilir; dolayısıyla daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

En çok kullanılan sosyal medya uygulaması ile sosyal medya kullanımının aile içi iletişime etkisi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Ancak, gün içerisinde sosyal medyaya ayrılan süre ile aile içi iletişim arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Özellikle, sosyal medyaya günde bir saat veya daha az zaman ayıran öğrencilerin, aile içi iletişim puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, sosyal medya kullanımının belirli bir sürenin

ötesinde olumsuz etkiler yaratabileceğini düşündürmektedir. Literatürde de sosyal medya kullanım süresinin aile içi iletişim üzerindeki negatif etkilerine dair benzer bulgular yer almaktadır.

Araştırma, sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkilerinin sınıf düzeyi ve sosyal medyaya ayrılan süre gibi faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Bu bulgular, sosyal medya etkileşimlerinin aile içi iletişim üzerindeki dinamiklerini anlamak ve bu konuda bilinçli stratejiler geliştirmek açısından önemlidir. Eğitimciler, aileler ve sosyal medya platformları, gençlerin sosyal medya kullanımını daha etkili bir şekilde yönetmeleri için bu faktörleri dikkate almalıdır.

Araştırmanın bulguları, ulusal ve uluslararası literatürdeki diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında, sosyal medyanın gençlerin aile içi iletişimi üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik önemli katkılar sunmaktadır. Ancak, bulgular arasında gözlemlenen çeşitlilik ve bazen çelişkili sonuçlar, bu alandaki araştırmaların karmaşıklığını ve çok yönlülüğünü yansıtmaktadır. Gelecekte yapılacak araştırmaların, bu dinamikleri daha derinlemesine incelemesi ve literatürdeki mevcut boşlukları doldurması beklenmektedir.

Öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkisi konusunda ulusal ve uluslararası literatürde yapılan çeşitli araştırmalar, farklı katılımcı grupları ve metodolojik yaklaşımlar üzerinden bu ilişkinin dinamiklerini incelemiştir.

Çalışır (2015) tarafından yürütülen "Kişilerarası İletişimde Kullanılan Bir Araç Olarak Sosyal Medya: Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma" başlıklı çalışma, özellikle gençler arasında sosyal medyanın iletişime olan etkisini araştırmıştır. Tarama yöntemiyle gerçekleştirilen bu araştırmada, 100 öğrenciye uygulanan anket sonuçları, sosyal medyanın iletişim aracı olarak kullanıldığını ve sosyalleştirici, sosyolojik açıdan dönüştürücü etkileri olduğunu ortaya koymuştur.

Demir'in (2016) "Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İletişimi" başlıklı çalışmasında, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerindeki etkileri incelenmiştir. 714 lise öğrencisi üzerinde yapılan bu çalışmada, yoğun sosyal medya kullanımının aile içi iletişimi olumsuz yönde etkilediği ve öğrencilerin sosyal medya kullanımının aile içi etkileşimlere ilgiyi azalttığı saptanmıştır.

Dilber (2019) ise "Aile İçi İletişimde Sosyal Medya: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" çalışmasında, sosyal medyanın bireyler üzerinde yarattığı izolasyonun, aileden ve toplumdan uzaklaşmaya neden olduğunu ve bu durumun aile içi iletişimi zayıflattığını tespit etmiştir. Bu çalışma, sosyal medyanın bireyleri aile içi iletişimden kopararak sosyal sorunlara yol açabileceğini göstermektedir.

Elitaş'ın (2020) "Sosyal Medyanın Toplumsal Dönüştürücülüğü: Sosyal Medya Kullanan Ergenlerin Aile İçi İletişim" çalışması, sosyal medya kullanımının ergenlerin aile içi iletişim süreçlerine katılım düzeyleri üzerindeki etkisini incelemiştir. Sonuçlar, sosyal medyanın aile içi iletişimde %22 oranında belirleyici olduğunu ve gün içinde sosyal medyaya ayrılan sürenin artmasıyla birlikte aile içi iletişimde fiziksel katılımın azaldığını göstermektedir.

Yalçın ve Yalçın (2018) tarafından yapılan "Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İçi İletişim İlişkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" çalışması, sosyal medya kullanım sıklığının artmasıyla birlikte aile içi paylaşım ve kaliteli ortak vakit geçirme durumunun azaldığını ve sosyal medyanın aile içi iletişim üzerinde negatif bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Uluslararası literatürde Sponcil ve Gitimu'nun (2013) "Use of Social Media by College Students: Relationship to Communication and Self-Concept" başlıklı çalışması, sosyal medyanın öğrencilerin sosyal iletişimlerini kolaylaştırdığı ve benlik kavramlarını geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Lopez ve Cuarteros'un (2020) "Exploring the Effects of Social Media on Interpersonal Communication among Family Members" çalışması ise sosyal medyanın aile üyeleri arasındaki kişilerarası iletişim üzerindeki olumsuz etkilerini vurgulamaktadır.

Genel olarak, bu çalışmalar gençlerin sosyal medya kullanımının aile iletişimine etkisini çeşitli yönlerden ele almış, ancak sonuçlar arasında çeşitlilik ve çelişkiler bulunmuştur. Örneğin, cinsiyetin sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki rolüne ilişkin bazı araştırmalar, cinsiyetin belirleyici bir faktör olmadığını öne sürerken, diğerleri erkek öğrencilerin daha olumlu deneyimler yaşadığını belirtmiştir. Ayrıca, sosyal medya kullanımının aile iletişimine etkisi konusunda sınıf düzeyi, ebeveyn eğitim durumu ve günlük sosyal medya kullanım süresi gibi farklı faktörlerin incelendiği çalışmalar, bu etkileşimlerin karmaşıklığını ve çok yönlülüğünü yansıtmaktadır. Bu çeşitlilik, sosyal medyanın gençler ve aileleri arasındaki ilişkiler üzerindeki etkilerini anlamak için daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

ÖNERİ

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak, sosyal medya kullanımının aile iletişimi üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak ve bu etkileri olumlu yönde yönlendirmek amacıyla şu önerilerde bulunulabilir:

1-Okullarda ve aile içinde, gençlere sosyal medya kullanımının olası etkileri hakkında bilinçlendirici programlar düzenlenmelidir. Bu eğitimler, gençlerin sosyal medyayı daha bilinçli ve faydalı bir şekilde kullanmalarını teşvik edebilir.

2-Aileler, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerindeki etkilerini dikkatle değerlendirmelidir. Açık ve etkin iletişim kanallarının oluşturulması, çocukların sosyal medya deneyimlerini aileleriyle paylaşmalarını destekleyebilir. Ayrıca, aile içi dijital sınırların ve kuralların belirlenmesi, aile içi iletişimin kalitesini artırabilir.

3-Araştırma bulgularına göre, sosyal medyaya ayrılan sürenin aile iletişimi üzerinde olumsuz etkileri olabilir. Bu nedenle, gençlerin sosyal medya kullanım sürelerinin sınırlandırılması önemlidir. Ebeveynler, çocuklarının sosyal medya kullanımını denetleyerek sağlıklı bir denge kurulmasına rehberlik etmelidir.

4- Bulgular, sınıf düzeyinin sosyal medya kullanımının aile iletişimine etkisi üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, farklı sınıf düzeylerindeki öğrenciler için özelleştirilmiş stratejiler ve eğitim programları geliştirilmelidir.

5-Araştırma, en çok kullanılan sosyal medya platformları ile aile iletişimi arasında belirgin bir fark olmadığını göstermiştir. Ancak, ebeveynlerin, çocuklarının kullandığı platformları anlaması ve bu platformlar aracılığıyla etkili iletişim kurabilmesi önemlidir.

6-Ebeveynlerin, çocuklarıyla sosyal medya kullanımı ve etkili iletişim kurma becerilerini geliştirmeleri amacıyla eğitim programları düzenlenmelidir. Bu programlar, ebeveynlerin çocuklarının dijital dünyasını daha iyi anlamalarına ve sağlıklı iletişim kurmalarına yardımcı olabilir.

Bu öneriler, sosyal medya kullanımının aile içi iletişim üzerindeki etkilerini daha derinlemesine anlamak ve bu etkileşimleri olumlu yönde yönlendirmek için kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Bahar, A. (2018). Bilişim Suçları, İletişim ve Sosyal Medya. İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi,, s. 10(3): 1- 36.
- Cerrah, İ. (2002). Bilişim Teknolojileri ve Etik: Bilişim Teknolojilerinin Güvenlik Hizmetlerinde Kullanımın Etik Boyutu ve Sosyal Sonuçları,. Polis Bilimleri Dergisi,, s. 4(1-2), 137-155.
- Ceyhan, A. (2011). İnternet Kullanma Temel Nedenlerine göre Üniversite Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımı ve Algıladıkları İletişim Beceri Düzeyleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi,, s. 11, 59–77.
- Cihan, M., & Yıldız, S. (2020). Sosyal Medya Aracılığı ile İşlenen Suçlar: Facebook, Twitter ve Instagram Örnekleri. . Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, s. 11(1): 135-150.
- Cuarteros, A. G. (2020). Exploring the Effects of Social Media on Interpersonal Communication among Family Member. . Canadian Journal of Family and Youth, s. 66-80,.
- Çalışır, G. (2015). Kişilerarası İletişimde Kullanılan Bir Araç Olarak Sosyal Medya:Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. E-Journal of New World Sciences Academy, s. 115-144.
- Demir, Ü. (2016). Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İletişimi:Çanakkale'de Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Selçuk İletişim, s. 27-50.
- Deniz, A., & Hülür, A. B. (2016). Yeni Medya Disiplinlerarası Yaklaşımlar. Yeni Medya ve Toplum Disiplinlerarası Yaklaşımlar,, s. ,1, 9-19.
- Dilber, F. (2019). Aile İçi İletişimde Sosyal Medya:Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,, s. 335-381.
- Elitaş, S. K. (2020). osyal Medyanın Toplumsal Dönüştürücülüğü: Sosyal Medya Kullanan Ergenlerin Aile İçi İletişim Süreçlerine Katılım Düzeyleri Üzerine Nicel Bir Araştırma. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 2618-2632.
- Günlü, A., & Ceyhan, A. A. (2017). Investigating Adolescents' Behaviors on the İnternet and Problematic İnternet Usage. . Addicta: The Turkish Journal on Addictions,, s. 4(1), 75-117.
- Karasar, N. (2020). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırcaburun, K. (2017). Üniversite Öğrencilerinde Instagram Bağımlılığı, KişilikÖzellikleri ve Kendini Sevme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- McLoughlin, C., & Lee, M. J. (2007). Social software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the Web2.0 era. . Ascilite Singapore, s. 664-675.
- Onarman, B., & Vardarlier, P. (2021). Sosyal Medya Kullanım Nedenlerinin İletişim Becerilerine Etkisi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.
- Otar, M., & Argın, F. S. (2014). Ergenlerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının Çok Boyutlu İncelenmesi. Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama, , s. 10,3-22.
- RTÜK. (2022). Gençlerin Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması. Ankara: Arel Görsel Tasarım.
- Sanders, C., Field, T., Diego, M., & Kaplan, M. (2000). The Relationship of Internet Use to Depression and Social Isolation Among Adolescents. Adolescence, s. 237-242.
- Singh, M. M., Amiri, M., & Sabbarwal, S. (2017). Social Media Usage: Positive and Negative Effects on the Life Style of Indian Youth. . Iranian Journal of Social Sciences and Humanities Research, s. 123-127.
- Sponcil, M., & Gitimu, P. (2013). Use of social media by college students: Relationship to communication and self-concept. Journal of Technology Research, s. 37-49.
- Taş, İ., Eker, H., & Anlı, G. (2014). Orta Öğretim Öğrencilerinin İnternet ve Oyun Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi. Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying, s. 1(2), 37-57.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri(BT) Kullanım Araştırması. TÜİK Haber Bülteni Sayı 49407.
- Yalçın, M., & Yalçın, M. (2018). Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İçi İletişim İlişkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 739-743.